



"Volem un Consell Valencià de Premsa"

Joaquim Ferrandis, president de la Unió de Periodistes del País Valencià, parla sobre la relació dels mitjans amb el Govern Zaplana, el guardó que les Corts Valencianes no els van atorgar per pressions i la fusió d'aquesta associació amb l'Ateneu.

El guardó de les Corts Valencianes que, en principi, havien d'atorgar als periodistes valencians va acabar donant-se als periodistes parlamentaris. Segons vosaltres (Unió de Periodistes) i l'Ateneu de Periodistes, això va passar perquè van rebre pressions de l'Associació de Periodistes Independents Valencians (APIV). Quina és la força i el caràcter de l'APIV per poder exercir aquesta pressió?

—Aquesta associació arreplega bàsicament l'equip gestor que va encarrilar la antiga Associació de la Premsa de València cap a la fallida. Per altra banda, és el ramal valencià de l'Asociación de Periodistas Independientes que hi ha constituïda a Madrid i que alguns coneixen com "el Sindicato del Crimen".

—Per què?

—L'actitud d'aquesta organització minoritària respon bàsicament a un intent de tenir una representativitat que els falta en realitat, perquè agrupen només un sector de persones amb càrrecs de responsabilitat en mitjans d'ideologia conservadora. Per tant, supose que el fet que la majoria de la professió estiga en la Unió de Periodistes i en l'Ateneu de Periodistes —organitzacions que ja tenen pràcticament acabat un procés de fusió— els impedeix d'accedir a una representativitat davant les institucions que no poden avalar.

—Però el fet que les Corts es tornaren arrere en la seua decisió, demostra que tenen força, no?

—Jo crec que això demostra bàsicament dues coses: primer, que les Corts desconeixen quina és la situació dels periodistes valencians en l'actualitat. I, segon, significa acceptar una sèrie de pressions basades en el xantatge moral. És utilitzar una determinada plataforma de què gaudeixen un bon grapat de periodistes en

aquest país, com són les columnes d'opinió o la selecció de les informacions, per a pressionar una institució com són les Corts Valencianes i especialment la seua Presidència per a modificar una decisió que estava presa i comunicada als portaveus dels grups parlamentaris. Per altra banda, és important destacar que la Unió de Periodistes no ha demanat mai cap guardó

i que va ser iniciativa de la Presidència de les Corts Valencianes, que ens demanà si estàvem disposats a recollir el guardó en representació dels professionals. És a dir, que l'actitud sempre ha estat de respecte i de col·laboració.

—Ara hi ha un procés de fusió entre la Unió i l'Ateneu, en quin moment es troba aquest procés?

—Aquest procés és molt important perquè tanca una fractura que ha existit entre els professionals de la informació en el País Valencià i especialment a València. Cal fer un poc d'història: l'Ateneu és, d'alguna manera, l'hereu de l'extinta Associació de la Premsa de València. Aquella associació —que sempre va tenir un marcat caràcter conservador— va anar avall arran de la gestió feta per una sèrie de professionals que decidiren convertir el setmanari *La Hoja del Lunes* en un diari. Aquella mala gestió portà l'associació a la fallida, de forma que no pogué afrontar els deutes que va acumular. Quan arriba la fallida, els gestors que contribuïren a

aquella situació, es refugiaren en l'APIV: per intentar funcionar. L'Ateneu es va constituir com a hereu de l'Associació de la Premsa, però, donat que ja no hi ha cap tipus de privilegi, és un grup progressista qui assumeix la faena de tirar-ho avant. Això coincideix amb un procés en què la Unió ha anat prenent cos i força al llarg del País Valencià. Per tant, els plantejaments són pròxims, molt sensats, i abans de l'estiu

"L'aparició de denúncies sobre elaboració de llistes negres de periodistes i sobre estudis de Presidència amb estadístiques per veure què escriu cada periodista i en quin sentit demostren que hi ha una voluntat intervencionista."

passat iniciem una sèrie de converses que acabaran a finals de maig o primers de juny amb la fusió.

—I, en total, quants afiliats aporta cada associació?

—En total, potser més de 400. Un altre fet que pensem que es produirà, segons ens han comentat alguns companys i companyes, és que pujarà el nombre d'afiliats perquè fins ara el fet que hi haguera dues organitzacions feia que alguna gent no es decidira ni per l'una ni per l'altra.

—Quins són els objectius d'una associació de professionals com la vostra?

—Bàsicament es tracta de defensar la llibertat d'expressió i perquè es compleisca aquest dret fonamental que està en la Constitució el que fem és una defensa dels professionals allà on troben dificultats per dur a terme la seua tasca. El que fem és contribuir a millorar-ne la formació mitjançant seminaris, conferències i trobades; els oferim la possibilitat de tenir un servei jurídic; i, sobretot, mirem que el producte informatiu que els professionals produïm cada dia arribe en les millors condicions al lector o a l'oient a què es dirigeix. Això vol dir que la informació es pugui fer en condicions i que siga veraç i honesta. En aquesta línia, el que defensem i continuarem defensant és la introducció de consells de redacció en les empreses i avalem també la creació d'un Consell Valencià de Premsa. Aquest és un organisme que funciona bàsicament en els països anglosaxons i nòrdics i podria fer un crit d'atenció sobre aquelles grans desviacions que es produeixen en la informació. Aquest consell hauria de ser bàsicament plural, amb unes 19 o 21 persones, amb una direcció més reduïda, però que aplegara representants del poble valencià, mitjançant les Corts Valencianes, representants de les universitats, juristes de prestigi, consumidors, i tot allò que representa la societat civil i té una percepció sobre el que ofereixen els mitjans cada dia. Per tant, és una taula per reflexionar sobre la informació que reben els mitjans cada dia.

—En pot posar un exemple?

—Quan arriba un fet com el de les xiquetes d'Alcàsser, posem per cas, no és possible que els mitjans i els professionals es dediquen a entrevistar en moments de gran tensió emocional criatures de set o vuit anys sobre una cosa que no estan en condicions d'entendre. O, per exemple, el tractament informatiu que es fa de col·lectius molt concrets, com el dels immigrants.

—Les pressions de l'APIV partiren d'un mitjà molt concret, l'Abc. Com veu la Unió de Periodistes la relació del govern Zaplana amb els mitjans?

—Jo crec que hi ha una tendència general en els go-



verns conservadors —i el de la Generalitat ho és— a ocupar tot l'espai possible i això inclou els mitjans de comunicació. Jo crec que qualsevol persona que veja o escolte els mitjans públics valencians —Canal 9 o Ràdio 9— es pot fer una idea de quin contingut informatiu ofereixen, hi ha prou a comparar-lo amb altres emissores de ràdio o televisió. Jo crec que s'ha perdut pluralitat. I l'aparició de denúncies sobre elaboració de llistes negres de periodistes; sobre estudis de Presidència amb estadístiques per veure què escriu cada periodista i en quin sentit; o el fet de fer més subjectives o arbitràries les condicions per concedir determinades ajudes als mitjans en valencià demostren que hi ha voluntat intervencionista. Jo crec que les associacions professionals no podem ni devem permetre això.

—I què feu per a impedir-ho?

—Aquesta és la pregunta del milió de dòlars. Què fem per a impedir-ho? No és fàcil perquè es tracta d'un aparell administratiu com el de la Generalitat valenciana contra dues organitzacions professionals, que ara seran una, que agrupen la majoria de periodistes. De vegades és complicat però davant aquesta sèrie de fets hi ha dues actituds possibles: una, la passiva, una altra, l'activa. La passiva és pensar que no passa res, que són situacions aïllades. I el paper actiu és prendre partit davant d'aquesta sèrie de fets. I això vol dir intentar que els responsables polítics reflexionen sobre aquest tipus de mesures, que considerem que no són acceptables. Vol dir que existesca una conscienciació dels professionals davant determinades situacions, i puguem acollir-se als seus drets, com la clàusula de consciència o reivindicar les seues actituds davant d'aquesta situació. Jo crec que en tenim

Joaquín Ferrandis és president de la Unió de Periodistes del País Valencià:
"El Consell Valencià de Premsa hauria de fer un crit d'atenció sobre les grans desviacions que es produeixen en la informació."

"Jo crec que hi ha una tendència general en els governs conservadors -i el de la Generalitat ho és- a ocupar tot l'espai possible i això inclou els mitjans de comunicació."

casos. Els companys de Canal 9 han començat a mobilitzar-se per intentar aconseguir algunes qüestions bàsiques com ara que la TVV siga pública i plural. Compten amb el suport de les organitzacions professionals i, en qualsevol cas, tenen la garantia que en tot aquest tipus d'abusos sempre hi direm la nostra. Tenim una opinió a donar que és l'opinió dels professionals i tota una sèrie de mecanismes on entren altres classes d'organitzacions en funció de la qüestió que siga: si són qüestions laborals, hi ha els sindicats; per a determinades qüestions genèriques, hi ha els grups parlamentaris...

—Els treballadors de TVV han demanat un canvi de model de televisió, la destitució del seu director i han denunciat la privatització de programes. Davant d'això, les organitzacions professionals tenen força per fer alguna cosa o només per denunciar-ho?

—Crec que, primer, la força l'han de tenir els companys i companyes que treballen al mitjà de comunicació, siga el que siga, i després compten amb l'aval de la seua organització professional. En aquest sentit, sí que hem intentat traslladar la nostra opinió als grups parlamentaris i al consell d'administració de Televisió Valenciana, i hem intentat conscienciar tot el col·lectiu que el que passa en un determinat mitjà no és una cosa aïllada sinó que demà pot passar en el mitjà en què treballes tu. La cosa és contribuir al debat. Però, des del punt de vista empresarial, les organitzacions professionals no podem fer quasi res per resoldre alguns problemes perquè es debaten i es discuteixen al si dels mitjans.

—Li he preguntat sobre Canal 9 perquè sembla més fàcil actuar sobre un ens públic que sobre una empresa privada.

—És que són àmbits diferents. Per a una organització professional és molt difícil entrar dins d'un àmbit que legalment està concebut com a privat. Per posar un exemple: el col·legi de metges es fica en el que passa en un determinat centre de salut?

—...

—No. Llevat que hi passe alguna cosa que afecte drets fonamentals i tinga repercussions per a tot el col·lectiu. Perquè els interlocutors dins d'una empresa privada són uns altres i en el cas de Canal 9 en concret hi ha un director general, hi ha un director, hi ha

RAFA GIL



"En Canal 9 detectem una 'externalització' de la producció, en paraules dels mateixos responsables de l'ens. Si hi ha professionals en la casa capaços de fer un bon treball, no té sentit contractar fora."

un comitè d'empresa, hi ha un comitè de redacció i hi ha uns grups parlamentaris que sotmeten el mitjà a control periòdicament. Per tant, quin camp ens deixa a les organitzacions professionals? És un motiu per a reflexionar però sí que n'hi ha casos concrets... Per exemple, quan es decideix censurar un bon grapat de paraules. En època en què era director de Canal 9 Amadeu Fabregat, l'opinió de les organitzacions professionals sí que va fer que RTVV reculara i, al final, prenguera la mesura més raonable, que era fer un llibre d'estil. Una altra cosa és que es recomane, per coherència, l'ús d'un tipus de vocables.

—També hi ha denúncies sobre una relació molt estreta entre directius de la televisió pública Canal 9 i la privada València Te Ve.

—Si algú en té proves, el que ha de fer és anar al jutjat i denunciar-ho. Tan senzill i tan complicat. Però ja no és qüestió d'organitzacions professionals o de col·lectius sinó de ciutadania. Fins ara, no sembla que hi haja delictes reconeguts al codi penal o civil. El que sí que detectem és que hi ha una *externalització*, en paraules dels mateixos responsables de l'ens, de la producció de Canal 9. Si hi ha professionals en la casa capaços de fer un bon treball i, a més, resulta més econòmic per al contribuent, no té sentit que es contracte fora de la casa.

—En general, aquests temes que hem comentat, se solucionarien amb el consell de premsa que proposeu?

—No, en la qüestió de mitjans de comunicació no existeixen receptes màgiques. Aquest organisme permetria que la ciutadania poguera debatre sobre el tipus d'informa-

ció que rep cada dia, de la mateixa manera que debat sobre la justícia dels tribunals o sobre els polítics que els representen en les Corts, etc. La qüestió és que no sembla que els mitjans de comunicació són un gueto inaccessible on viuen una casta de privilegiats que decideixen unilateralment quin tipus d'informació és el que dona a la societat. I es tracta que quan es produeixen excessos o disfuncions en els mitjans, aquest debat el puguen fer no solament els professionals sinó també la ciutadania.

• Alex Milian